

Նախ և առաջ ակնեղէն բնաւ ոչ գոյ ի նոսա, և ի գանձին 6 կուտ ծանրու թեամբ ի վերայ կաղամարի միոյ զուժ-
րուխտ մի գոյր, էառ զայն թուվածանն հրամանաւ նոցին, և ի տեղի նորին եղ
մէրճան մի, զի աւելի ախորժելի էր նոցա
մէրճանն քան զզուժութն, ըստ այսմ
իմա և զայլն: Այլ եւս վախճանեալ թա-
գաւորաց ոսկեհուռ սուսերս և մեծամեծ
հանդերձս իւրաքանչիւրոցն անուամբ կայր
պահեալ և այլ հազարաւոր թօփ պէս պէս
կտակեղինաց և այլ հարիւրաւոր թօփ պէս
պէս կերմէսուտից և զանազան գունով
զեմխայից. և տասն բաստաւ կարմիր և
կապոյտ չուխայից. և 15-20 թօփ վե-
նետրկեան ծանր ոսկեթիւ խեթայի զոր
վասն զգեստու թագաւորի և եւս վասն
զարդուց ինչ եկեղեցոյ ի զործ ածեն. և
տասն կամ տասնեւհինգ արծաթեայ զարդս
ջորոյ և արծաթեայ սուսերս. և լաւ շէ-
շէնէ հրացանս օսմանցուց հարիւր կամ
150. իսկ հրացանս այսինքն թուֆէնկը
ֆրանկաց չեն նոցա հաճելի, և են 2 հա-
զար հին և նոր: իսկ ոսկին է բազում,
ի ներքս ի պալատի պահեալ կայ: Եւ ի
ձեռս զանձապետի 3000 վաքիէ, մինչեւ
չորս հազար գտանի. և մի վաքիէ ոսկի՝
արժէ 25 դրշ. և մին վաքիէի ոսկիին կը-
շեռքն է 8 արժմ կ. Պոլսոյ: Արդ այսքան
3000 վաքիէ ոսկին ամ ըստ ամէ զայ
թագաւորին՝ ի կողմնակալաց միոյ տէրու-
թեան իւրոյ, և անցանէ ի ձեռս զանձա-
պետին վասն ծախուց տնտեստան թա-
գաւորի, և եւս ռոճիկ զօրաց, և վասն
գնելոյ զպիտոյս զանձատանն: իսկ զան-
ձապետին վարձքն և վաստակն ի ծախելն
զայսոսիկ ոսկիսն 100ին տասն է՝ որ առնէ
15 քսակ: Եւ բաց յայսմանէ զիւղ մի եւս
ուճի՝ յորմէ շահի հազար դրշ. և այլ եկա-
մուտ եւս ի թագաւորէն ուճի վասն ռոճիկի
50 դրշ. յամսեանն և այլ աստուստ և ան-
տուստ ուճի փոքրիկ ինչ եկամուտս՝ ընդ
ամէնն տասն հազար մարջիլ որ է դրշ.:
Շահի ի տարին զանձապետն՝ որ առնէ 20
քսակ դրշ.: Բայց ծախքն եւս բազում են,
զի զ30 սպասաւորսն պարտի պահել. և

թէպէտ թուվածանն ոչ էր այնքան շուայլ,
և փոքր ծախս առնէր վասն իւր, բայց այ-
սու ամենայնիւ ոչ կարաց հանել զծախս
տուեալ ընծայից թագաւորին 1500 դրշն.
որ 18 ամիս զանձապետութիւն արար, զի
յորժամ ել ի կեօնտէրէն՝ ունէր ընդ իւր
40 վաքիէ միայն՝ որ առնէ հազար դրշ. և
ումանք ոչ գիտելով՝ ասեն թէ թուվածան
ի Հապէշ ի զանձապետութեան բազում
ինչս շահեցաւ: Հապա ուր դիցուք զծախսն
գնալոյն և թէ ելանելոյն և մինչեւ ի ճիտ-
տէ դառնալն 1500 դրշ. ոչ բաւականա-
ցաւ. և այլ 26 ամիս եւս ժամանակ ընդ-
վայր անցոյց, և զորդին եւս զՊողոսն ոչ
թոյլ ետուն գնալ ընդ հօրն:

Արդ թողեալ զայս եկեցուք ի կարգս
պատմութեանս:

Այս թագուհին որ իթեկէ կոչի՝ էր կին
թագաւորի և ունէր զորդեակ մի ամուս-
նացեալ: Մեռաւ իւր այրն և նստաւ որ-
դի իւր փոխանակ հօրն, և այն որդին
եւս ստացաւ զաւակ մի և յետ չորից ա-
մաց թագաւորութեան մեռաւ թագաւոր
որդին. և մայրն՝ այս իթեկէ թագուհին՝
նստաւ յաթոռ թագաւորութեան որդոյն
բուն զօրութեամբ, զի որդւոյ որդին այ-
սինքն թոռն փոքր էր՝ ամաց հնգից, և
այսու դաշամբ նստաւ յաթոռ որդոյն, զի
այն 5 ամաց թոռն իրբեւ հասցէ ի 16
ամս՝ զնա նստուցէ յաթոռ թագաւորու-
թեանն, ապա եթէ ոչ նստուցէ, կամ
մեոցի, ի լեռնէն իջուցեն զմինն ի թա-
գաւորագանցն: Քանզի գոյ մին բարձր և
անառիկ լիտոն հեռի ի կեօնտէրէն ժամս
6 ճանապարհաւ, և ամենայն թագաւորա-
զունք Հապէշին անդ բնակին և են ամուս-
նացեալք և ամենայն ուտելի, ընդեղէնք
և մեղէնք գտանին անդ, զի վար և ցան
ուճիին և եկեղեցիք և քահանայք և այլ
ամենայն ինչ գտանին անդէն: Եւ ի մէջ
իւրեանց այս թագաւորագանցն կարգ և
կանոն ունին. և եթէ ի քաղաքէն կամիցի
որ գնալ անդր, առանց հրամանի թագա-
ւորին ոչ կարէ գնալ: Եւ ի լիտոն ելա-
նելոյ ճանապարհ ոչ գոյ, զի ի միոյ տեղ-
ւոջէ 150 զրկաչափ չուանաւ ի վերուստ